

Yangi O'zbekiston taraqqiyoti uchun birlashaylik!

asr

IJTIMOIIY-SIYOSIIY GAZETA

27-yanvar 2022-yil 4 (950)

www.21asr.uz

@XXLasrofficial

Gazeta 2004-yil 1-yanvardan chop etila boshlangan

Шавкат МИРЗИЁЕВ:

Албатта, инсон қадрни биз учун қандайдир мавҳум, балан-дарвоз тушунча эмас. Инсон қадрни деганда, биз, аввало, ҳар бир фуқаронинг тинч ва хавфсиз ҳаёт кечирishiни, унинг фундаментал ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашни назарда тутамиз. Инсон қадрни деганда, биз ҳар бир фуқаро учун муносиб турмуш шароити ва замонавий инфратузилма ташкил этишни, малакали тиббий хизмат кўрсатиш, сифатли таълим, ижтимоий ҳимоя тизими, соғлом экологик муҳит яратиш беришни тушунамиз.

Бу мақсадга эришиш учун эса дунёдаги ноёб демократик тузилма бўлган маҳалла институтининг катта имкониятларидан самарали фойдаланиш, унинг ваколатларини янада кенгайтириш, пировард натижада маҳалла-ни жамиятимизнинг ҳал қилувчи бўғинига айлантириш вазифасини ўз олдимишга қўймоқдамиз. Мухтасар айтганда, маҳалла тинч бўлса, юрт тинч бўлади. Маҳалла обод бўлса, бутун мамлакат обод бўлади.

2022 йил – инсон қадрини улуглаш ва фаол маҳалла йили

ЎЗА сурати

ИНСОН ҚАДРИ УЧУН 100 ТА МАҚСАД

Куни кеча Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида ўтган видеоселектор йиғилишида мамлакатимизнинг узок муддатга мўлжалланган истиқболи билан боғлиқ ўта муҳим масалалар атрофида муҳокама қилинди.

Мамлакатимиз янги тараққиёт ва миллий юксалиш даврига қадам қўйиб, 35 миллиондан иборат кўпмиллатли халқимиз муносиб ҳаёт даражасига эришиш, адолатли, эркин ва обод жамият қуришдек улугвор мақсадлар сари интилмоқда.

Яқин ва ўрта истиқболда Ўзбекистоннинг тараққиёт тенденциялари қандай бўлади? Келгуси фаолиятда айнан қайси мақсад ва вазифалар долзарб ва устувор ҳисобланади? Давлат ва жамият ҳаётининг барча жабҳа ва йўналишларини комплекс ривожлантириш учун асосий эътиборни нималарга қаратиш керак? Кейинги йилларда қабул қилинган қонун ва қарорлар, дастур ва режаларни янги даврда қандай давом эттириш, уларга қандай қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш

керак? Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида шу каби саволларга чуқур ва атрафлича жавоб берилган. Йиғилишда давлат раҳбари халқимиз бугунги кенг қўламли ўзгаришларга катта ишонч билан қараб, амалга оширилаётган ислохотларнинг тезроқ самарасини кўришни истаётганини таъкидлади. Тараққиёт стратегиясида 7 та устувор йўналиш бўйича "Инсон қадрни учун 100 та мақсад" белгилаб олинди. Ушбу мақсадларга эришиш учун жорий йилнинг ўзида умумий қиймати 55 триллион сўм ва 11,7 миллиард долларлик 398 та чора-тадбирни амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев стратегиянинг иқтисодийни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъминлаш йўналиши бўйича вазифаларни белгилаб берди.

Бара иқтисодий комплекс раҳбарлари ва ҳокимлар олдида вазифалар қўйилди:

▶ ялпи ички маҳсулотни 100 миллиард доллардан ошириб, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни 1,4 бараварга кўпайтириш ва камбағаллик даражасини камида 2 бараварга қисқартириш;

▶ жорий йилда инфляция даражасини 9 фоиздан оширмаслик;

▶ жорий йилда оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида 10 триллион сўм кредитларнинг "маҳаллабай" кафолатли етиб боришини таъминлаш;

▶ бюджет тақчиллигини ялпи ички маҳсулотга нисбатан 3 фоиздан оширмаслик;

▶ деҳқон ва фермерлар даромадини камида 2 бараварга ошириб, аграр тармоқда йиллик ўсишни камида 5 фоизга етказиш.

▶ яқин беш йилда иқтисодийга 120 миллиард доллар, шу жумладан, 70 миллиард доллар хорижий инвестициялар жалб этиш, экспорт ҳажминини йилига 30 миллиард доллардан ошириш.

Йиғилишда Тараққиёт стратегиясини 2022 йилда амалга ошириш бўйича Давлат дастури ижросини ташкил этиш юзасидан ҳам қатор топшириқлар берилди.

Абдуқодир ТОШҚУЛОВ, Олий ва ўрта махсус таълим вазири

ОЛИЙ ТАЪЛИМ: СОН ЭМАС, СИФАТ МУҲИМ

Президентимизнинг ташаббуси ва сазой-ҳаракати билан мамлакатимизда бугунги кунда олий таълим муассасалари сони 158 тага етганини қувонч билан таъкидлашни истардим.

Ҳозир бир йиллик қабул 181 минг нафарни ташкил этаётгани ёки олий таълимдаги қамров доираси 30 фоизга етгани эътиборга молик. Бу, албатта, Ҳаракатлар стратегияси амалга оша бошлаган дастлабки даврдаги кўрсаткичларга нисбатан уч-тўрт баробар ошганини кўрсатяпти. Бу қарамлар Янги Ўзбекистонни 2022 – 2026 йилларга мўлжалланган ривожлантиришнинг тараққиёт стратегиясида белгилаб берилганидек, юксалишининг янги саҳифаси, янгича босқичини очиб беради деса муболаға бўлмайди.

Эътироф этиш керакки, бу борада асосий эътибор инсон кадр-қимматига қаратилган. Табиийки, инсоннинг қадрли бўлиши учун давлатнинг ўз фуқаросига нисбатан кўрсатаётган эъзози, эътибори ҳар доим ҳисобга олиниши керак. Бу жараён ҳар хил йўсинларда кечади. Айниқса, таълим тушунчаси ушбу жабҳада катта роль ўйнайди. Нега, нима учун деган ҳақли саволлар туғилади. Азалдан шундай ҳаёт қонуниятлари борки, ҳар қандай замонда яхши касб эгаси, малакали уста эл-улус орасида қадрланган, ҳурмат толган. Демак, намунали таълим олган, тажрибали мутахассиснинг ўрни, нуфузи жамиятда ошиб бораверади. Шунинг учун ҳам навбатдаги беш йилликда тараққиёт стратегиясини амалга оширишдек машаққатли ва масъулиятли даврда

давлат дастурлари доирасида Ўзбекистонда ОТМлар сонини 200 тага етказиш, жумладан, хусусий ОТМларга кўпроқ урғу берилиб, улар сонини ҳам 50 тадан ошириш режалаштирилган. Ҳозир халқимиз орасида булар фақат рақам ва сонлар ҳақида кўпроқ ўйлашяпти, сифат-чи, деган эътирозлар ҳам туғилиши табиий ҳол. Йўқ, биз сон кетидан қуваётганимиз йўқ. Масалан, олий таълимга қамровни 2026 йилга бориб 50 фоиздан ошириш бежиз назарда тутилмаган. Изоҳлашим керак, бу дегани, мактаб, техникум, лицей битирувчиларининг эллик фоиздан ортиғи, насиб этса, олий маълумотли деган шарафли номни олиш бахтига муяссар бўлади. Ва асосий масала, албатта, давлатимиз раҳбари томонидан бизнинг олдимизга қўйилаётган жиддий вазифа, бу – таълим сифатини оширишдан иборат. Шунинг учун ҳам ОТМга қамров доирасини оширишни кўпроқ хорижий илм даргоҳларининг филиаллари ва албатта, очилажак янги хусусий ОТМлар ҳисобидан амалга ошириш режалаштирилган. Чунки давлатга қараши ОТМларда ўқув бинолари, замонавий жиҳозланган лаборатория ва ётоқхоналарни кўпайтириб олишимиз керак ана шу давр ичиди. Бу каби жиҳатларга ҳам алоҳида урғу берилади. Яна бир муҳим томони, алоҳида тўхталишим керакки, ўтган беш йил орасида қатор ҳудудларда кўплаб ОТМлар очилди. Масалан, Сурхондарёда битта ОТМ бор эди аввал, ҳозир 6 тага етди. Бошқа вилоятларда ҳам 5-6 тадан олий ўқув юртлари ташкил этилди. Яъни 81 та ОТМнинг аксарияти чекка жойларда очилди. Бундан кўзланган асосий мақсад, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда таълимнинг ўрнини кўрсатиб бериш ва юксак тараққиётга шу йўл орқали эришишдан иборат. Бугунги талаба эртанги мутахассис, малакали бошқарувчи, эртага давлат ва жамиятда ўз ўрнига эга бўладиган етук шахс. Шу боис ҳам инсонларни, халқни қадрлашни таълим орқали рўёбга чиқариш тараққиёт стратегиясининг асосий ўзагидир. Ва барча диққат-эътибор таълим сифатига қаратилади.

БУГУНГИ СОНДА

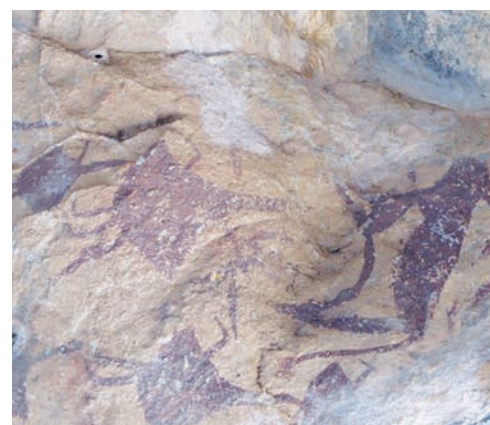
ТАЖРИБАЛИ ТОМОРҚАЧИЛАР ВА АГРОКЛАСТЕРЛАР ҲУЗУРИДА

2с.

ЧОРВАЧИЛИК: ҲОЛАТ ЖИДДИЙ, МУАММО КўП, ЕЧИМЛАР ЭСА...

3с.

ЗАРАУТСОЙ ЭКОТУРИЗМ МАСКАНИГА АЙЛАНДИМИ?

4с.

МУҲАМБИР "МУХБИР"

5с.

О'zLiDeP ФРАКЦИЯСИДА

274 МИНГ ГЕКТАР ЕР МАЙДОНИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА ФОЙДАЛАНИШ УЧУН КИРИТИЛДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги О'zLiDeP фракциясининг навбатдаги йиғилишида Вазирлар Маҳкамасининг "Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломамлигини мустаҳкамлаш йили" да амалга оширишга оид давлат дастурининг 2021 йил якуни бўйича бажарилиши юзасидан ҳисоботи муҳокама қилинди.

Унда депутатлар партиясининг энг устувор йўналишларидан бири бўлган иқтисодий ривожлантириш ва либераллаштириш йўналишида амалга оширилган ишларга алоҳида эътибор қаратди.

Эмма АСЛОНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты,
О'zLiDeP фракцияси аъзоси

– Ҳисоботда келтирилганидек, мамлакатимизда коронавирус пандемиясининг ижтимоий-иқтисодий вазиятга таъсири юмшатилди. Бундан ташқари ўз вақтида кўрилган чоралар натижа-сида 2021 йилда ялли ички маҳсулот ҳажми ўтган йилга нисбатан 7,4 фоиз-га, шундан, ялли ички маҳсулот тар-кибига саноат – 8,7, қурилиш ишлари

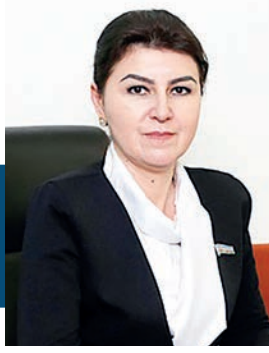
– 6,8, қишлоқ хўжалиги – 4,0 фоизга ўсишига эришилди.
Давлат бюджетининг ҳаражатлари 188,7 трлн. сўмини, биргина ижтимоий сохаларга йўналтирилган ҳаражатлар 92,6 трлн. сўмини ташкил қилди. Ушбу амалга оширилган ҳаражатлар ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 30,9 фоизга ошган.

Шухрат ШАРАФУТДИНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты,
О'zLiDeP фракцияси аъзоси

– Давлат дастури доирасида солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш бўйича муайян ишлар амалга оширилди. Жумладан, соҳани рақамлаштириш ва Солиқчи – кўмакчи институти орқали солиқ мажбурияти бажаришга яратилган қулай ша-

роит туфайли 98,3 фоиз тўловчилар ҳисоботларини муддатда топширди. 95 фоиз тушумлар ихтиёрий равишда тўлаб берилди. Натижада, солиқ тушумлари пандемиядан олдинги дав-рга нисбатан 1,5 бараварга ошди.

Гулшана ХУДОЁЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты,
О'zLiDeP фракцияси аъзоси

– Эътиборли жиҳати, тадбиркор-лик субъектларининг иқтисодий фаоли-ти ошиши, солиқ маъмуриятчилигида янги инструментларнинг жорий этилиши ва хуфёна иқтисодиётга қарши кура-шиш натижасида солиқ турлари бўй-ича сезиларли равишда ўсиш кузатилди. Аҳоли бандлигини таъминлаш, ёшлар ва аёлларни қўллаб-қувватлаш, уларни тадбиркорликка жалб этишга қаратил-

ган тизимли ишлар амалга оширилди.
Биргина ўтган йилнинг ўзида 115,4 минг нафар иш билан банд бўл-маган фуқаролар 40 та йўналишдаги касб-хўнарга, тадбиркорлик кўник-маларига ўқитишга жалб этилди. Шу давр давомида 85,6 минг нафар фуқ-аро касбга ўқитиш курсларини муваф-фақиятли якунлаб, сертификатларга эга бўлди.

Бахтибой АЛДАМУРАТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты,
О'zLiDeP фракцияси аъзоси

– Барча соҳалар қатори қишлоқ хўжалигида ҳам катта ютуқларга эри-шилди. Жумладан, 2021 йилда ўз-лаштирилган ва фойдаланишга киритилган ер майдонларининг ва амалга оширилган тадбирларнинг манзили рўйхати тасдиқлаб, 274 минг гектар ер майдони қишлоқ хўжа-лигига фойдаланиш учун киритилди.
Қишлоқ хўжалигида илм-фан ютуқлари ва инновацион техноло-гияларни кенг жорий этилгани на-тижасида экинлар ҳосилдорлигини оширишга эришилди. Ҳар гектар ер-дан олинган даромад ўртача 4,3 минг долларни ташкил қилиб, ўтган йилга нисбатан 2,3 минг долларга кўпайди.
Ана шундай тахлиллар фракци-ямиз аъзолари томонидан атрофли-

ча кўриб чиқилган ҳолда, Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботини маълум-ладик.
Фракция йиғилишида "Кўп квар-тирални уйларни бошқариш тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида", "Аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда ва-зиятлардан муҳофаза қилиш тўғри-сида"ги қонун лойиҳалари ҳам қизгин муҳокама қилиниб, депутатлар томо-нидан маълумланди.
Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
"XXI asr" муҳбири

ИМКОНИАТ МАЙДОНЛАРИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

**Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси
Спикери ўринбосари,
Ўзбекистон фермер,
деҳқон хўжаликлари ва
томорқа ер эгалари кен-
гаши раиси Ақтам Хаи-
тов соҳа вакилларини
қийнаётган муаммолар-
ни ўрганиш, ҳал қилишга
амалий ёрдам бериш
мақсадига Қорақал-
поғистон Республикаси
ва Хоразм вилоятида
бўлди.**

О'zLiDeP лидери Нукус тумани-даги Таҳирқул маҳалласида томорқа-чилик билан шуғулланган хона-донларда бўлди. Жонибек Сабираев томорқачилик билан шуғулланиб ке-лаётганга унча кўп бўлмаган. Ис-сиқхонани қуриш учун "Агробанк" туман филиалидан 15 миллион сўм имтиёзли кредит олганди. Мана энди, томорқадан ҳар йили 50-60 миллион сўм даромад қилаяпти. Бундан ташқари, Нукус шаҳридаги "Ишга марҳамат" мономарказида тингловчилар учун томорқачилиқдан сабоқ бериб келяпти. Унинг режалари ҳали бисёр, фаолиятини янада кенгайтиришни ни-ят қилган.

ТАЖРИБАЛИ ТОМОРҚАЧИЛАР ВА АГРОКЛАСТЕРЛАР ҲУЗУРИДА

Спикер ўринбосари ушбу хона-донда Қорақалпоғистон Республикаси фермер, деҳқон хўжаликлари ва то-морқа ер эгалари кенгаши билан бирга-лиқда кўргазмали семинарлар ташкил этиш бўйича таклиф билдирди.
Ақтам Хаитов Буюрчи тумани-даги кўчатчилик маркази хизмати

фаолияти билан ҳам танишди. Се-минар давомида кўчат парвариши, туманларга олий навдаги кўчатлар етказиш, ерга ишлов бериш, аҳоли-нинг тадбиркорлик ташаббусларини моддий қўллаб-қувватлаш бўйича масалалар муҳокама қилинди.
О'zLiDeP фракцияси раҳбари "Орзу томорқа хизмати" да ҳам бў-

либ, амалга оширилган ишларни кўздан кечирди, фаолиятини янада ривожлантириш бўйича бир қатор таклифлар берди.

**О'zLiDeP Қорақалпоғистон
Республикаси кенгаши
матбуот хизмати**

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

**Ақтам Хаитов Хоразм вилоя-
тида ҳам бўлиб, "Гурлан Анварбек
томорқа хизмати" МЧЖнинг
гидропоника усулида буғдойни
ундириш ва ундан чорва моллари,
парранда ва балиқ учун озуқа
сифатида фойдаланишни йўлга
қўйиш лойиҳаси тақдимотида
иштирок этди.**

Гурлан туманидаги "Тоъаёрган чорва" МЧЖда 500 бош қўён боқилиб, партия етакчиси паррандчи-ликни ҳам ривожлантириш орқали аҳолини парҳез-

боп гўшт билан таъминлаш бўйича тавсиялар берди.
Ишчи гуруҳ аъзолари Ёрмиш маҳалласида яшовчи асаларичи Саида Аҳмедова хонадонига боришди. Асални қадқоқлаш жараёнини кўздан кечиришди. Асаларичилик ва томорқачилик ил-мини ўргатувчи ўқув марказ, қадқоқлаш цехи ва пенопласдан асалари уялари учун кути ишлаб чиқаришни ташкил қилишда Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳу-зуридаги жамғарма маблағлари ҳисобидан кре-дит ажратиладиган бўлди.

Кейинги манзил Кўшқўпир туманидаги "Те-мур қалмиқ" агрокластери бўлди. Бу ерда 12 йўна-лиш бўйича хизмат кўрсатиш ва ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Хусусан, томорқачиларга хизмат кўрсатувчи трактор-техника парки, уруғ, кимёвий моддалар, ўғитлар ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етказиб берувчи агродўкон, 15 840 дона жўжа очувчи автоматлашган инкубатор, иссиқхона қурилиши ва монтажи хизмати; куни-

га аҳолидан 2 тонна сутни қабул қилиш ва қайта ишлаш хажмига эга цех, 12 минг литр тозаланган ичимлик суви ишлаб чиқариш ва етказиб бериш хизмати, 1000 та шлакоблок ишлаб чиқариш цехи; ҳар бир мавсумда 2 тонна балиқ етиштиришга мўлжалланган ҳовуз фаолияти йўлга қўйилган.

Спикер ўринбосари мулоқот чоғи ҳоким ёр-дамчилари, маҳалла раислари ҳамда туман мута-садиллари билан камбағалликни қисқартиришда мазкур агрокластер имкониятларидан фойдала-ниш, аҳолини тадбиркорликка кенг жалб қилиш, шу орқали ишсиз фуқароларнинг ўзини ўзи банд этишини таъминлаш ва даромадларини ошириш лозимлигини таъкидлади.

**Насиба ВАЙСОВА,
О'zLiDeP Хоразм вилоят кенгаши жамоатчилик
билан алоқалар ва мафқуравий
тарғибот бўлими мудир**

МУНОСАБАТ

**Халқ орасида юриб, уларнинг дори-дармон
сифати ва нархи борасида эътирозларига кўп гувоҳ
бўлганман. Тан олиш керак, бу ўринли эътироз.
Чунки хориждан келаётган барча дори-дармон ҳам
сифатли эмас, нархи жуда баянд.**

СИФАТЛИ ДОРИ – КАФОЛАТЛИ ДАВО

Бирок касаллик хуруж қилган-да бемор уларни уйламай сотиб олади. Бахорда чиққан қўзиқорин-дек дорихоналарнинг кўпайиб бо-риши тадбиркор чўнтагини қалпаий-шига хизмат қилади, холос. Аслида сифатли яхшилаш, инсофли нарҳда сотилишини таъминлаш долзарб.

Шу маънода Президентимиз 2022 йил 21 январда имзолаган "2022 – 2026 йилларда республи-канинг фармацевтика тармоғини жадал ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғри-сида"ги фармон бу оғриқли му-аммони бартараф этишга хизмат қилиши аниқ. Чунки хужжатда аҳолини сифатли, самарали ва хафсиз фармацевтика маҳсу-лотлари билан таъминлашни янада яхшилаш, тармоққа илгор илмий-техника ютуқ ва инноваци-яларини жорий этиш орқали ишлаб чиқариш ҳажмининг 3 ба-робарга ошириш, ички бозорни таъминлаш даражасини натурал ҳажмида 80 фоизга етказиш кўзда тутилмоқда.

Қувончилиси, шу йил 1 апрел-дан маҳаллий ишлаб чиқарувчи ташкилотлар ишлаб чиқарадиган янги фармацевтика маҳсулот-ларини давлат рўйхатидан ўтка-зиш чекланмаган муддатга амал-га оширилди. Аввал берилган рўйхатдан ўтказилганлик гувоҳ-номалари, уларнинг амал қилиш муддати тугаганидан сўнг қўшим-ча хужжатлар талаб қилинмасдан 15 кун муддатда амал қилиши муддатсиз бўлган гувоҳномалар-га алмаштириб берилди. Бундан ташқари 1 июлдан республика-миз ҳудудига ваколатли ташки-лот томонидан расмийлашти-рилган "Зарур ишлаб чиқариш амалиёти (GMP)"га эга маҳаллий ишлаб чиқарувчи ташкилотлар ишлаб чиқарган дори воситалари ва "ISO:13485" сертификатига эга ишлаб чиқарувчи ташкилотлар ишлаб чиқарган тиббий буюм ва тиббий техникани мажбурий сер-тификатлаштириш тартиби бе-кор қилинади.

Фармондаги яна бир муҳим жиҳатга эътиборингизни қарат-моқчиман. Унда 1 апрелдан соҳа-да янги ишлаб чиқарувчи корхо-налар, улгуржи ва чакана савдо ташкилотлари мос равишда "За-рур ишлаб чиқариш амалиёти (GMP)", "Зарур дистрибуторлик амалиёти (GDP)" ва "Зарур фар-мацевтика (дорихона) амалиёти (GPP)" талабларига мувофиқ ра-вишда ташкил этилади. Яна бир қўлайлик, 1 февралдан маҳал-лий ишлаб чиқарувчи ташкилот-ларнинг фармацевтика маҳсу-лотларини хорижий давлатларда рўйхатдан ўтказиш харажатлари-нинг 75 фоизи улар рўйхатдан ўт-казилганини тасдиқловчи ҳужжат тақдим этилган. Фармацевтика тармоғини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамғармасидан қолаб берилди.

Муҳими, соҳани жадал риво-жлантирсак ва бу тармоқ давлат томонидан мунтазам қўллаб-қув-ватланса, дори-дармонни импорт қилиш даражасини камайтира-миз. Бу нафақат иқтисодийнинг ривожига ижобий таъсир ўтка-зади, балки халқимизнинг сало-матлигини мустаҳкамлашга ҳам беқиёс ҳисса қўшади.

Мавлуда ИБРАГИМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
О'zLiDeP фракцияси аъзоси

ВАЗИЯТ

ОЛОМОН Ё ОЛОМОН!

Кўрдик. Кузатдик. Халқимиз бундай фавқулодда ҳолатларга тайёр эмас экан. Икки йил олдин дунё бўйича пандемия ҳалокати бо-шланганида юртимизда ҳам карантин эълон қилинган эди. Жуда ях-ши эслайман: одамлар саросимага тушиб, анти-септик воситалар, ниқоб ва озиқ-овқат маҳсулот-ларини ўз нархидан анча қимматга сотиб олиш-ганди. Бундай ҳолатда ўз жигилдонини ўйлаб, халқнинг ризқини ўма-риб, мўмай даромад топганларни айтмай қўя қолай.

Кечаги ҳолат ҳам бундан қолиш-гани йўқ! Электр чиروғи ўчгани боис, газ ва сув таъминотида ҳам юз бер-ган узилишлар баъзи виждонсиз, ин-софи ҳақалак отган "тадбиркор"ла-римизга жуда кўп келди. 3 минг сўмлик патирини 7 минг, шу вақтга-ча 8 минг сўмга олиб юрганмииз 10 литрлик идишдаги ичимлик сувининг нархи бир пасда 30 мингга кўтарилди. Оддий шамни-ку гапирмаман. Ана сизга биз мақтаган "ишбилармон"лар, нафис ҳақалак отган дўкончиларнинг қиёфаси!

Тагин қўрак керамиз, фақат ҳа-лол ризқдан айирмасин, деймиз мақта-ниб. Бу аламли истеҳзоларим, айниқса савдо нуқталарида ўтирган акахон ва опахон, ёш-ёш йигит-қизларга теги-ши. Бировнинг ҳаққидан кўркამиз, бизга ортиқчаси керакмас, шу қора қозонимиз қайнаб турса бўлди, дегу-чиларнинг асл башарасини яна кўрдик. Ичингизда, свет, газ, сув яна бир-икки кун бўлмай турсади, чўнтагим қаппай-и қоларди деяётганингиз сиртингизда кўриниб турди-я?!

Хуллас, бозорингиз бароридан келди. Бир ойлик савдодан тушадиган пулни бир неча соатда элдоща-рингизни алдаб топдингиз. Одам-ларнинг пешона тери билан топган, ҳалол ишлаб ортирган пулни сиз оилангизга олиб бориб, болаларин-гиз, невараларингизга едирасиз-да, шундайми? Яна камига нархни қандай қилиб, соатдан соатга ошириб бор-ганингизни айтиб мақтандингизми?

Кўйил, қойил сизга! Сизнинг шундай шармандали равишда "уддабурон", топармон-тур-тармонлигингизни кўрган, билган фарзандларингизни эртага ким бў-либ етишадигани Отынг ўлими – итинг байрами, деб бежиз айтмаган экан халқимиз. Биз ҳар қандай ҳолатда ҳам ўз нафси, шахсий манфаатини ўйлаб яшайтган бир гуруҳ оломондан эҳтиёт бўлмоғимиз кераклигини ан-глаб етайлик.

Хайриятки, Ички ишлар, Фавқу-лодда вазиятлар, Энергетика вазирликлари ва бошқа тизимларнинг фидойи ходимлари балли! Туну кун тиним билишмади, барака топшин, қалтис вазият унганмагунча, мамла-катда вужудга келган ноқулай вазият барқарор бўлмагунча тик оёқда туриш-ди. Ҳеч кимга осон тутиб бўлмайд.

Дарвоқе, Президентимиз топши-риқларига биноан электр энергияси таъминотида юзага келган носозлик-лар сабабини аниқлаш ва бартараф этиш бўйича Бош вазир хузурида ху-кумат комиссиясига тузилди. Комиссия томонидан биринчи навбатда генера-ция жараёнини тиклаш ҳамда юқори ва паст кучланиши электр тармоқла-рига кучланиш бериш орқали истеъ-молчиларнинг электр таъминотини тиклаш вазифаси қўйилди ва топши-риқ босқичма-босқич бажариляпти.

Нилуфар ЖУМАЕВА,
журналист

ЧОРВАЧИЛИК: ҚОЛАТ ЖИДДИЙ, МУАММО КЎП, ЕЧИМЛАР ЭСА...

Чорвачилик, кенг қамровли тушунча ва бу мамлакат аҳолисининг аниқлашган машғулотиридан биридир. Чорва моллари ва паррандалар аҳолининг энг зарур озиқ-овқат маҳсулотларга бўлган талабини қондириш ва оила даромадини оширишининг зарур воситаси. Ушбу соҳа ижтимоий характери билан аҳамиятлидир. Бироқ чорвачилик ривожини белгиловчи қатор масалаларда ечилмаган муаммолар тўпланиб бораётгани соҳанинг эртанги кунги борасида мутахассисларда ташвиш уйғотмоқда.

Фақат биздамас, қўшни мамлакатларда ҳам донли ва бошқа озуқалар етишмовчилиги юзага келаётгани боис, сўнгги олти ойда емлари нархи салкам икки баробар ошган. Ўзбекистон Республикаси Ер фонди тўғрисидаги миллий ҳисоботга кўра, 1990 йилга нисбатан 2017 йилга келиб, мамлакатимизда 12 млн. гектар ер майдони қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар тоифасидан чиқарилган. Йиллов ва пичанзорлар майдони 20,1 млн. гектарни ташкил этган бўлса, уларнинг 75 % деградацияга (заволга) учраб, қуруқ чўлга айланган бормоқда. Баҳор пайтларида, бир қарашда, дала ва йўл ёқаларида яшил майсалар кўзга ташланса-да, бу хотиржамликка асос бўла олмайди, чунки аксарияти озуқага ярамайдиган – фойдали ўтлар ўрнини босган, аччиқ ёки чорва учун зарарли ўсимликлардир.

Чорва ва парранда етиштирувчи корхоналарда озуқа танқислиги баробарида молиявий маблағларида ҳам сурункали етишмовчиликлар ва бозорда номутаносибликлар сезилаётди. Ушбу фикримга қўйидаги мисол исбот бўлади деб ўйлайман: 2022 йил 20 январь ҳолатига кўра, Тошкент вилоятидаги "Impco broiler" корхонасида 350 000 бош парранда бир неча кундан бери озуқасиз қолиб, ноҳуд бўлиш арафасида; шу пайтнинг ўзига қорхона омборида 250 тонна парранда гўшти сотилмай ётибди...

Хорижий инвестицияларни самарали ишлатиш борасида олимлар таклифларини ўрганиш имкониятидан тўлиқ фойдаланилмапти. Кўп ҳолларда, ички салохияти ўрнига хорижий салохиятга мурожаат этиш амалиёти кузатишмоқда. Масалан, давлат раҳбарининг 2021 йил 14 июндаги "Паррандачиликни ривожлантириш ва тармоқ озуқа базасини мустаҳкамлашга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори 10–14 бандларида кўрсатилган "Хонаки паррандалар марказий репродуктори"ни барпо этиш, томорқалар учун ихчам технологиялар ва паррандаларга органган озуқаларнинг янги турларини яратиш учун белгиланган маблағлар етти ойдан бери ажратилмай келинмоқда.

Чорвачилик йўналиши тараққиётида ўта жиддий омиллар – шартли суғориладиган ерларда (қўриқ ерларга сунъий равишда сув чиқариш билан) сунъий ва маданий йилловларни барпо этиш мавзусидаги илмий лойиҳага оид таклиф ваколатли идоранинг мутасаддилари томонидан "танловга тақдим этиш мақсада мувофиқ эмас", деб топилиб, рад этилгани боис олимларнинг ушбу муҳим лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ умидлари деярли пугча чиқши арафасида.

Шунингдек, соҳа бошқарувида номувофиқлик вужудга келган.

Чорвачилик Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг ажратилмай

олингани сабабли маъзур вазирилик ўзини чорвачилик муаммоларидан четда тутмоқда. Ваҳоланки, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги иштирокида мамлакатнинг ер ресурслари, экинлар, техника, маблағлар, кадрлар ва илмий салоҳият мужассам.

Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш давлат кўмитаси иштирокида эса чорва моллари ҳам, ер ҳам, уруғ ҳам, қишлоқ хўжалиги техникаси ҳам йўқ – фақат рақамлар бор, ҳоло. Чорвачиликка оид статистик маълумотларни эса бугунги кунда аниқ, деб бўлмайди. Чорва моллари ҳисобини юриштиришнинг амалиётга жорий этилишида суст-кашлиқлар мавжуд.

Турли манбаларга кўра, бугунги кунда чорва молларининг қарийб 90 фоиздан ортиси аҳоли томорқаларида боқилмоқда. Ўз навбатида, деҳқон ва томорқа хўжаликлари эгалари тасарруфидаги чорва моллари тартибсиз боқиб келинмоқда. Шунинг ҳисобига йилловларда ўтлар уруғ боғламайтири, ерлар эса аёвсиз топталмоқда. Озуқа етиштириш ва қайта ишлашга ихтисослашган фермер хўжаликлар тоифаси амалдаги қонунчиликда аниқ белгиланмагани вақидан мамлакатда аҳоли томорқаларига ем-хашак етиштирадиган ва етказиб берадиган тизим шакланмаган. Шу сабабли озуқабоп екин уруғларига талаб ҳам етарли эмас.

Озуқабоп экинлар уруғчилигини барпо қилишга ажратилган ерлардан кўп ҳолларда бошқа мақсадларда фойдаланиб келинмоқда. Бундай муносабат чорва учун юқори ҳосил ва сифатли озуқа етиштиришни рағбатлантирмайди. Бозорда ем-озуқалар нархлари кўтарилиши, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда маҳсулот таннархининг юқорилиги, фермер хўжаликларида чорва молларини боқиб учун шариот етишмаслиги, гўшт нархларининг ошиб бориши оқибатида урғочи молларнинг сўйилиши оммавий тус олмоқда.

2014 йилда депутатлик ташаббуси асосида тайёрланиб, Вазирлар Маъжмасыга тақдим этилган, сўнг ҳуқумат томонидан парламентга киритилган "Йиллов тўғрисида"ги ва "Ветеринария тўғрисида"ги янги таҳрирдаги қонунлар чала қабул қилинган, улардаги асосий иштирокчилар

Қишлоқ хўжалигини илмий асосда йўлга қўймас эканмиз, соҳада ривожланиш бўлмайди.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

(субъектлар) ва уларнинг функциялари акс эттирилмай қолгани боис маъзур қонунлар амалиётда ишлашини таъминлашининг иложи бўлмаяпти. Ушбу ҳужжатлар ҳамда "Наслчилик тўғрисида"ги қонунда белгиланган кўплаб ҳуқуқий механизмлар шу чоққача натижа кўрсатмаяпти, мавжудлари эса ишга туширилмаган.

Чорвачилик соҳасига оид илмий ишларнинг устувор йўналишларини белгилаш тартиби самарали эмас. Бу борада "мақсадли комплекс илмий-техник дастур" доирасида тадқиқотларни ташкил этиш ва бунга бош илмий муассаса белгилаш зарурлигига етарлича эътибор қара-

ошуқабоп экинлар уруғчилигига ажратилган ерлардан мақсадли фойдаланишни тафтиҳдан ўтказиш, уларни ҳақиқий эгаларига бериш ва бу тармоқни янада ривожлантириш;

озуқалар етиштириш ва қайта ишлашга ихтисослашган фермер хўжаликлар тоифасини қонунчиликда белгилаш ва бу типдаги хўжаликларни қисқа муддатларда ташкил этиш;

шартли суғориладиган ерларда донли ва силосбоп экинлар етиштиришни кўпайтириш;

етиштириладиган ва жамғарилган озуқалар миқдорини кўпайтиришни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш амалиётига ўтиш;

ихтисослашувидан қатъи назар, деҳқончилик йўналишидаги барча фермер хўжаликларида чорва моллари боқибни ҳар томонлама рағбатлантириш;

фермер хўжаликларини капитализация қилиш, хўжаликнинг устав фондини оширишга кўмаклашиш;

барча турдаги фермер хўжаликларида дала бошида эҳтиёжга қараб, ишлаб чиқариш инфратузилмаси (кўрғон) ташкил этилишига руҳсат бериш;

республикага хориждан насли моллар келтирилишини тартибга солиш, насли ҳайвонлар ва материалларни сертифицирлаш тартибига амал қилиш;

урғочи моллар сўйилишига республика бўйлаб бир йиллик мوراتий эълон қилиш.

ВЕТЕРИНАРИЯ НАЗОРАТИ ОСТИДАГИ ОБЪЕКТЛАРГА ЭСА:

5 бошдан зиёд қорамол, 20 бошдан зиёд қўй-эчки, 100 бошдан зиёд парранда боқиладиган хўжаликларни мунтазам равишда (мулк ҳуқуқидан қатъи назар) "ферма объекти" сифатида қабул қилиш ва уларга "объект паспорти"ни жорий этиш тўғрисидаги нормани қонунчиликка киритиш ҳамда амалиётга татбиқ этиш;

"Ферма паспорти"да объектда ички зоотехния ва ветеринария хизмати мавжуд бўлиши ёки зооветеринария шохобчаси хизматидан фойдаланиш шартини қатъий белгилаш;

молларни сунъий уруғлантириш ҳам ҳайвонларга ветеринария хизматини кўрсатиш тизимини тўлиқ хусусий секторга ўтказиш;

ҳайвонларда юқумли касалликларнинг олдини олиш ишларида давлат-хусусий шерикчилигини кенг жорий этиш;

давлат ветеринария хизмати ваколатида юқумли касалликлар билан кураш чора-тадбирларини амалга ошириш ишларини ташкил этиш, уларнинг таъминоти, мамлакатда биологик хавфсизлик ва озиқ-овқат маҳсулотлари сифати ва хавфсизлигига доир давлат назорати функцияларини қолдириш;

чорвачилик, паррандачилик, баллиқчилик ва ветеринария йўналишидаги илмий муассасаларни ривожлантиришга жиддий эътибор қаратиш, бунда бош илмий муассасаларни белгилаб, улар зиммасига соҳадаги долзарб масалаларни аниқлаш ва шу орқали давлат илмий-техник дастурларини шакллантириш ҳамда амалга оширилишини мувофиқлаштириб бориш вазирасини юқлаш.

Юқорида қайд этилган масалаларнинг ҳал этиш орқали ақин икки-уч йилда чорвачиликда вазиятни бир мунча ўнглаш мумкин.

Ориф ШАРИПОВ,
Чорвачилик ва паррандачилик илмий-тадқиқот институти бўлим бошлиғи, биология фанлари номзоди

МАТБУОТ ХИЗМАТИ О'ZLI DEP ХАБАРЛАРИ

ТЎРТ СОТИХДАН 40 МИЛЛИОН... КАММИ?

ҚАШҚАДАРЁ

"Бу ҳали кам-да, янги йилда кўрасизлар, қандай даромад олишимизни" – деди биз билан суҳбатда Чироқчи туманидаги Паканди қишлоғида яшаётган партиядошимиз Феруза Бекмуродова.

— Биладан, эркак оила устун, рўзғорнинг баракали бўлишида катта улуши бор, лекин аёл-чи? У ҳам, ҳа, энди эрим топиб келса бўлди-да, мен уй бекаси сифатида майда-чуйда ишларни қилиб, болаларга бош бўлиб ўтираман деса, хато қилади, – дейди Феруза Бекмуродова. – Ўзимдан қиёс, ҳовлимизда 4 сотихли иссиқхона курганмиз. Албатта, осон бўлгани йўқ

ишга тушириш. Лекин оила аъзоларим билан биргаликда қаттиқ ишладик. Энди йил ўн икки ой узлуксиз помидор ва бодринг етиштириб, ҳам оиламиз, маҳалламиз, қишлоқ аҳлини таъминлаймиз. Ортгани бозорга чиқади. Каммида 30-40 миллион сўм соф даромад оляймиз. Худого шукр, ишлаб кам бўлмадик...

Яқинда ана шу ҳудудда яшовчи хотин-қизларнинг таклифлари ино-

батга олиниб, O'zLiDeP Чироқчи туман кенгаши ҳузурида ташкил этилган "Тадбиркор аёллар муаммоларини ўрганиш маркази" аъзолари Феруза Бекмуродованинг хонадонида тўпланишди. Бу оила оstonасидан ҳатлаган депутату партия фаолларининг ҳайрати ичига сиғмади. "Ҳар бир оила – тадбиркор" дастурини белгиланган вазифалар ижросини таъминлашда ана шу ишбилармон аёл яшаётган хонадон ўзига хос "мастер-класс" ўтказиш учун энг мақбул маскан, дея эътироф этилди.

— Ҳали мақтаншига эрта, лекин туманимиздаги маслакдош аёлларимизнинг хонадонимга тажриба ўргангани келишигандан хурсанд бўлдим. – дейди Феруза Бекмуродова. – Эсимда, биз ҳам авваллари айримларга ўхшаб томорқаларга ўхшаб иссиқхона очиб хаёлимизда ҳам йўқ эди. Яширмайман, рўзғоримда қийинчилик, етишмовчиликлар ҳам бўлган. Шу ишни бошлаганимиздан кейин барака кирди. Уй-жойларимизни яхшилаб олдик, тўйлар қилдик, ҳозир, шукрки, ҳам-ма шароитимиз бор. Камбағалликни қисқартиришда иссиқхонадан фойдаланишнинг, меҳнатсеварликнинг аҳамияти нихоятда катта экан. Бугун кўплаб опа-сингилларим меннинг уйимда меҳмон бўлиб, қилган ишларимни кўриб, ибрат олишди. Уларга "Дангасалик, боқимандалик – жамияннинг душмани, ҳар доим олдинда яшашга ҳаракат қилинг" деган бўлардим.

ДЕПУТАТЛАР ҚАРАБ ТУРИШМАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

Халқ депутатлари Бектемир туман кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзолари Т. Маъмадзиев ва Г. Тўхтаинова аёллар бандлигини таъминлаш, уларни касб-ҳунарга йўналтириш ва камбағалликни қисқартириш мақсадида савобли ишга қўл уришди.

Депутатлар Нурафшон маҳалласида истиқомат қилувчи Дилноза Матсаидовага ўз тадбиркорлигини бошлаш учун тикув ательесини очиб қўмаклашишди. Дилнозанинг турмуш ўртоғи автохалокат туфайли ногирон бўлиб

Андижонда "Аёллар дафтари"га киритилган опа-сингилларимизнинг муаммоларини ҳал қилишда маҳаллий кенгаш депутатлари фаоллик кўрсатишяпти.

Улар орасида Халқ депутатлари Булоқбоши туман кенгаши депутати Мавлудахон Тохирова Шоҳгузар маҳалласидаги Учкун кўчасида яшовчи ана шундай 38 та хонадон эгалари муаммоларини ўрганишди. Депутат бу оилалардаги хотин-қизлар бандлигини таъминлаб, тадбиркорликка йўналтириш мақсадида ўз томорқаларидан самара-

қолган, уч нафар воёга етмаган фарзандини боқиб унинг зиммасида қолганди. Дилноза оғир ҳаётий ахлолга тушиб қолгани учун кўмаклашишларини сўраб халқ вакиллариغا мурожаат қилганди. Депутатлар уни Бектемир туманидаги бандликка кўмаклашиш маркази томонидан ташкил этилган бепул тикув курсларига ўқитишди. Уч ой давомида ўз касбининг устаси бўлиб чиққандан сўнг, унга 3 та тикув машинаси олиб беришга кўмаклашишди.

Ҳаракатчан Дилноза тез фурсатда ўз бизнесини йўлга қўйди. Ҳозирда унинг қўл остида икки нафар ишсиз аёлнинг бандлиги таъминланди. Ишлари анча юришиб қолди.

38 ТА ХОНАДОНГА КЎМАК

ли фойдаланишда кўмаклашди. Уларга имтиёзли кредит асосида 8 миллион сўм сарфланиб, ҳовиллари атрофида сўритоклар куриб берилди. Вилоятнинг бошқа ҳудудларида ҳам "Депутат маҳаллада" лойиҳаси доирасида ташкил этилаётган бундай хайрли ишлар изчил давом этмоқда.

ДОЛЗАРЪ МАВЗУ

ҚОНУН КЎМАГИ

МАЪЛУМОТЛАРГА КЎРА, КЎПГИНА ТУРИЗМ ТУРЛАРИ ЙИЛИГА ЎРТАЧА 5 ФОИЗГА ОРТИБ БОРАЁТГАН БЎЛСА, ЭКОТУРИЗМ ЭСА ЎРТАЧА 20-30 ФОИЗГА КЎПАЙМОҚДА. ЭКОТУРИЗМ САЙЁХЛИКНИНГ ЯНГИ ЙЎНАЛИШИ БЎЛСА-ДА, ОММАЛАШУВИ БОШҚА ТУРДОШЛАРИГА НИСБАТАН ИККИ-УЧ БАРАВАР ЖАДАЛ КЕЧМОҚДА. ЎЗБЕКИСТОНДА ҲАМ САЙЁХЛИКНИНГ ТАРИХИЙ, ДИНИЙ, МАДАНИЙ КАБИ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА ТАЖРИБА ШАКЛЛАНДИ. АЙНИ ПАЙТДА МАМЛАКАТИМИЗДА 1000 ГА ЯҚИН ТУРОПЕРАТОРЛИК ФИРМАЛАРИ, 1000 ДАН ОШИҚ МЕҲМОНҲОНАЛАР, 30 ДАН ОРТИҚ МУҲОФАЗА ЭТИЛАДИГАН ТАБИЙИЙ ҲУДУД (Қўриқхона, миллий боғ, нодир табиат ёдгорликлари ва бошқалар), 60 ДАН ЗИЁД ТАБИАТНИНГ НОЁБ ЁДГОРЛИКЛАРИ МАВЖУД.

Сурхон давлат кўриқхонасида ҳам экосайёхлик бўйича бир қанча имкониятлар мавжуд. Масалан, Зараутсой қоятош суратлари одамлар назарига тушмаётгани, ҳатто воҳа аҳолиси ҳам бу жойни яхши билмаслиги ёки келиб ажодларимиз меросидан баҳраманд бўлишга шароит йўқлиги ачинарли ҳол.

одам суратининг баландлиги тўрт сантиметрдан ошмайди.

Расмларнинг аксари яти ўша жойда кўп учрайдиган оҳра-ангоб (қизил бўёқ)дан фойдаланиб чирилган. Олимлар фикрига кўра, Зараутсой тасвирларини яратилган даврга қараб унга бўлиш мумкин:

1. Мезолит даври су-

ятош тасвирларини XIX асрда ҳатто Испания қирралининг шахсан ўзи бориб кўргани, XXI асрда эса юртимизда Зараутсой суратларини кўпчилик билмаслиги; 20 минг йил олдин ажодларимиз қорин қайғусидан ортиб, санъат дурдоналарини яратгани, XXI асрда эса биз авлодлар

ЗАРАУТСОЙ

экотуризм масканига айланадими?

Биринчи авлод расм чизган

Иккинчи авлод ёзув битган

Учинчи авлод (биз) уларни бузамизми?!

Зараутсойдаги каби ибтидоий санъат энди ҳеч қачон қайта яратилмайди. Машхур расом Рўзи Чориев болалар уйда тарбияланиб юрганида Зараут камарида экс-

ратлари (палеолит даври ҳам бўлиши мумкин);

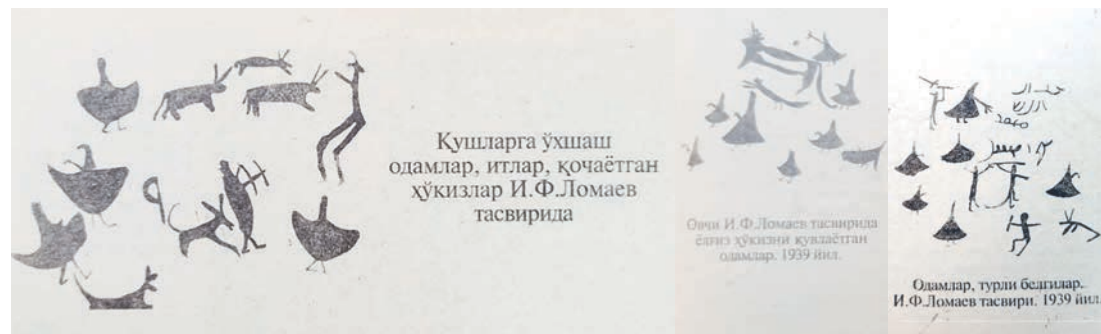
2. Бронза даври суратлари;

3. X–XII асрга тегишли суратлар.

Зараутсой рангтасвир

фақат жиғилдон ғамида ўралашиб қолганимизни тушуниш мушкул...

Тарбиявий нуқтаи назардан таъриф этсак, **биринчи авлод расм чизган, иккинчи авлод ёзув бит-**

курсияга бориб, қадимий суратлардаги ов манзараларини чизиб олиш билан илк иждоий қадамини ташлаган экан.

1939 йили Сурхондарё округ музейи ўлкашунослари Иван Ломаев ва рафқиси Елена Ломаева Зараут камарида маҳаллий аҳоли кўмагида ушбу петроглифларни топади. 1940 йили музей директори Г. В. Парфёнов бошчилигида қоятош тасвирларини ўрганиш бўйича махсус экспедиция ташкил қилинади.

Таниқли зараутшунос А. Холмирзаевнинг ҳулосасига кўра, Зараутсой қоятош суратларини ўлчамига кўра шартли равишда 4 гуруҳга бўлиш мумкин:

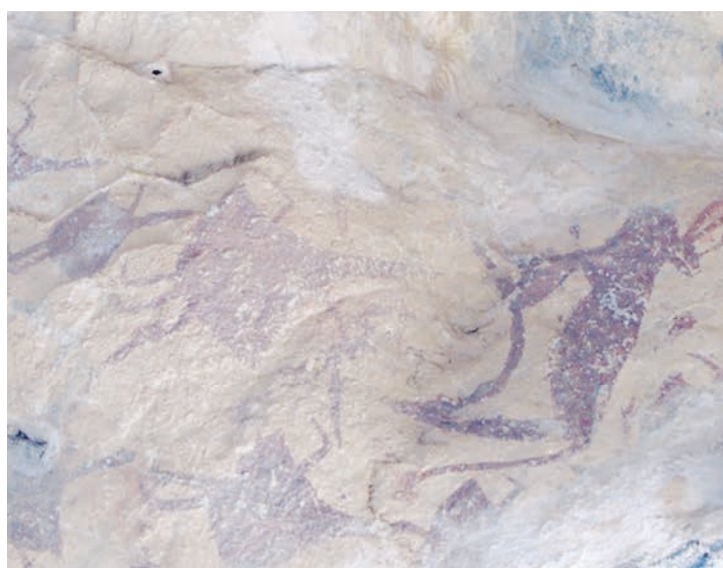
1. 60–80 сантиметр юзани эгаллаган суратлар. Ёввойи ҳўкизларни ов қилиш саҳнаси тасвирланган.

2. 80–120 сантиметр юзани эгаллаган суратлар. Уларнинг устидан арабча дуо ва исм ёзилган.

3. 60–100 сантиметр юзани эгаллаган суратлар. Одамлар ниқобда тасвирланган.

4. 40–40 сантиметр юзани эгаллаган суратлар. Ов саҳналари акс этган ва

галереяси тадқиқотчиси Г. В. Парфёнов турли камарларда 264 та суратни топади ва текшириб, палеолит даврида яратилганини, А. А. Формозов эса мезолит даврида яратилганини илгари суради. X–XII асрга тегишли ёзув-

лар ҳам бор бўлиб, исмлар ва дуо битилган.

Одамзод яшаган илк манзиллар рўйхатининг олдинги қаторларида Зараутсойнинг тилга олиниши ҳар бир юртдошимизда фахр туйғусини уйғотиши керак, назаримизда. Лекин, **афсуски, Алтамира ғоридаги қо-**

ган, учинчи авлод (биз) буларни бузаяпти. Бу эса жоҳилликдан бошқа нарса эмас.

Зараутсой тарихий ёдгорлигини кенг оммага намойиш этиш учун шароит яратиш, маҳаллий ва чет эллик ташриф бюрадагидан

АПЕЛЛЯЦИЯ ИНСТАНЦИЯСИ

285 миллион сўмни тадбиркор фойдасига қайтарди

СУД ҚАРОРИДАН КЎНГИЛ ТЎЛМАСА...

Тадбиркорлик муносабатлари тобора кенгайиб бораётган бугунги даврда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимояси ҳам ҳар қачонгиданда ортиб бораётгани сир эмас. Бу борада мамлакатимиз судлари муҳим вазифани ўтамоқда. Бордию тадбиркор биринчи инстанция суди кўрган ишдан кўнгли тўлмаса, бу ҳаммаси тугади дегани эмас, у апелляция шикоятни бериш ҳуқуқидан фойдаланиши, яъни юқори инстанция судига мурожаат қилиши мумкин.

Иқтисодий процессуал кодексининг 259-моддасига кўра ишда иштирок этувчи шахслар, шунингдек, ишда иштирок этишга жалб қилинмаган, аммо ҳуқуқлари ва мажбуриятлари тўғрисида суд ҳал қилув қарори қабул қилган шахслар биринчи инстанция судининг қонуний кучга кирмаган ҳал қилув қарори устидан апелляция шикоятни беришга ҳақлидир. Суднинг ҳал қилув қарори устидан тўлиқ ёки қисман шикоят қилиниши мумкин.

“Новметан Агрокимётаъминот” масъулияти чекланган жамияти (даввогар) Бухоро туманлараро иқтисодий судида даъво аризаси билан мурожаат қилиб, Бухоро вилояти Давлат солиқ бошқармаси (жавобгар)га нисбатан

ноқонуний ундирилган 285 326 087,5 сўм қўйилган солиқнинг бир қисмини қайтаришни сўраган эди. Суднинг ҳал қилув қарори билан давво қисман қаноатлантирилган – 115 466 826 сўм маблағ айти бошқарма орқали бюджетдан даввогарга қайтариш белгиланган. Даввогарнинг қолган қисмини қаноатлантириш рад этилган.

“Новметан Агрокимётаъминот” МЧЖ суднинг ушбу ҳужжатидан норози бўлиб, юқори туровчи судга апелляция шикоятни билан мурожаат қилди ва уни қисман бекор қилиб, даъво талабини тўлиқ қаноатлантиришни сўради. Ўз навбатида, қарши тараф ҳам шундай шикоятда ҳал қилув қарорини бекор қилиб, даъво талабини тўлиқ рад қилишни сўраган.

Бухоро вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъати ана шу апелляция шикоятларини кўриб чиқди. Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили: солиқ органи даввогарга қўйилган қиймат солиғи тўлаш тўғрисида юборган талабномаларига даввогар этироз билдирмагани; камерал солиқ текшируви натижаси бўйича чиқарилган қарорларга асосан ҳисобга олинган ҚҚС бекор қилиниб ҳисобдан чиқарилгани; яъни маҳсулот етказиб берувчи ҚҚСни тўламаган бўлса, даввогар томонидан уни тўлагани ҳисобга олиниши нотўғрлиги бос даъвогар ҳисобга олган ҚҚС ҳисобдан чиқарилгани; солиқ органи контрагентнинг ҳужжатларида реализация қилинган товар-моддий бойликларни мавжуд эмаслигини аниқлагани; битимларда кўрсатилган маҳсулотлар ҳақиқатда етказиб берилмагани; улар қалбаки, кўзбўямачилик учун тузилгани; биринчи босқич суди буларни эътиборга олмаганини айтди.

Даввогар вакили эса даввогар ва контрагентлар қонун талаблари бўйича тузилиб, корхона раҳбарлари муҳри ва имзолари билан тасдиқлангани; ҳисоб-фактураларига асосан маҳсулот олиниб, тўловлар амалга оширилгани; битимлар суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилмагани; шартномалар имзоланган вақтда контрагентларни ҚҚС тўловчи сифатида гувоҳнома кучида бўлган ва нусхалари олингани; солиқ органига шартнома нусхалари ҳисобварақ фактуралари, юк хат-

лари тақдим қилинган бўлишига қарамай, асосиз равишда ҚҚС ҳисоблангани; биринчи инстанция суди камерал текширув натижаси бўйича солиқ органи қарори кучда эканини асос қилиб, даввони қисман қаноатлантиргани ва бу нотўғрлигини билдириб, ҳал қилув қарорини қисман бекор қилиб, даъво талабини тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

ЎРГАНАДИ, ТЕКШИРАДИ, АНИҚЛАЙДИ

Иқтисодий процессуал кодексининг 276-моддасига мувофиқ суд ишни апелляция инстанциясида кўриш чоғида биринчи инстанция суди ҳал қилув қарорининг қонунийлигини ва асослигини текширади. Суд янги далилларни текшириши ва янги фактларни аниқлаши мумкин. Апелляция инстанциясининг суди биринчи инстанция судининг ҳал қилув қарорини тўлиқ ҳажмда текшириши шарт.

Кодекс 74-моддасининг биринчи, иккинчи ва тўртинчи қисмларига кўра суд далилларга ишонинг барча ҳолатларини жамлаб, уларни суд мажлисида қонунга

БИТИМ ҚАЛБАКИ БЎЛСА

Солиқ кодексининг 14-моддасига кўра қалбаки битимлар солиқ солиш мақсадида ҳисобга олинмайди. Битим қалбакилигининг ҳолатларини аниқлаш, шунингдек, уларнинг оқибатларини кўллаш солиқ органи томонидан, солиқ тўловчи тақдирда эса солиқ ор-

амал қилган ҳолда ҳар томонлама, тўлиқ ва ҳолис кўриб чиқишга асосланган ўз ички ишончи бўйича баҳо беради. Ҳар бир далил ишга алоқадорлиги, мақбуллиги ва ишончлилиги нуқтаи назаридан, далилларнинг йиғиндисига эса, етарлилиги нуқтаи назаридан баҳолалиши лозим!

Судлов ҳайъати ишни ана шу асосларда ҳар томонлама ўрганиб чиқди.

Аниқлаштириб, жавобгар даввогарга 2021 йил февраль ва март ойларига 3 марта хат орқали мурожаат қилиб, унда ўтказилган таҳлиллар натижасида солиқ тўламаслик ҳавфи юқори бўлган ҳажмда қўшимча қиймат солиғи тўловчисига махсус гувоҳнома бекор қилинганини билдирган. Эмишани, “Новметан Агрокимётаъминот” МЧЖнинг бир неча тадбиркорлик субъекти билан тузган битимлари қалбаки, шу боис беш кун муддатда улардан харид қилинган товар (хизматлар) бўйича ҳисобга олинган солиқ суммасига тузатиш киритиш бўйича қайта ҳисобот тақдим этиш ёки ҳисобга олиш ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этиши керак. Шунингдек, ҳисобга олинган 115 760 870,26 сўм, 143 478 260,87 сўм ва 26 086 956 сўмлик қўшимча қиймат солиғи суммалари бекор қилиниб, бюджетга тўланадиган солиқ суммасига тузатиш киритилиши маълум қилинган.

Жавобгар буйруғига асосан даввогарнинг 2020 йил давомида фаолиятида қўйилган қиймат солиғини тўғрисида ҳисоблаштириш ва бюджетга тўлашни юзасидан камерал солиқ текшируви ўтказилган. Камерал со-

лиқ текшируви даввоси бўйича суд томонидан амалга оширилади. Кодекс 138-моддасига кўра камерал солиқ текшируви солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботини, моливий ҳисоботини, шунингдек, солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органи томонидан ўтказилади. Агар ўтказилган камерал солиқ текшируви якуни билан тақдим этилган солиқ ҳисоботида тафовитлар ва (ёки) хатолар аниқланган бўлса, солиқ органи солиқ тўловчига ушбу кодексда белгиланган тартибда солиқ ҳисоботларига тузатишлар киритиш талабномасини юборади. Агар солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим қилмаса (шу жумладан, аниқлаштирилган талабномадан кейин), ёхуд аниқланган тафовитлар бўйича асосномаларни тақдим этмаса ёки у тақдим этган асосномалар етарли эмас деб топилса, солиқ органи солиқ тўловчига солиқ аудитини тайинлашга ҳақли.

ДАВВОГАР ҲАҚ

Демак, биринчи инстанция суди низоини ҳал қилишда иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатларни тўлиқ аниқлашдан, жавобгар томонидан солиқ қонунчилигига асосан даввогарнинг контрагентлари билан тузилган битимларни қалбакилиги ва кўзбўямачилиги ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг оқибатларини қўлланилиши тар-

тибига риоя қилингани ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бермасдан даввони қисман қаноатлантириш тўғрисида барвақт ҳулосага келган. Чунки даввогар ва контрагентлар ўртасида тузилган шартномалар ҳозирги кунга қадар кучда бўлиб, ҳақиқий эмас деб топилмаган! Zero, Солиқ кодекси 8-моддасининг иккинчи қисмига кўра ҳеч қимга солиқнинг натижалари бўйича ҳулосалари ва тегишли қарорига кўра 143 478 260,87 сўм ва 26 086 950 сўм қўйилган қиймат солиқларини ҳисобга олиниши мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳулоса қилиниб, ундирилиши белгиланган ҳажмда юқорида суммалар даввогар ҳисобидан ортиқча тўланган солиқ тўловлари ҳисобидан ундирилган. Даввогарнинг биринчи босқич судига мурожаат қилиши ана шу ундирилган суммалардан норозилиги сабаб бўлган.

Солиқ кодексининг 14-моддасига кўра қалбаки битимлар солиқ солиш мақсадида ҳисобга олинмайди. Битим қалбакилигининг ҳолатларини аниқлаш, шунингдек, уларнинг оқибатларини кўллаш солиқ органи томонидан, солиқ тўловчи тақдирда эса солиқ ор-

ғанининг даввоси бўйича суд томонидан амалга оширилади. Кодекс 138-моддасига кўра камерал солиқ текшируви солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботини, моливий ҳисоботини, шунингдек, солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органи томонидан ўтказилади. Агар ўтказилган камерал солиқ текшируви якуни билан тақдим этилган солиқ ҳисоботида тафовитлар ва (ёки) хатолар аниқланган бўлса, солиқ органи солиқ тўловчига ушбу кодексда белгиланган тартибда солиқ ҳисоботларига тузатишлар киритиш талабномасини юборади. Агар солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим қилмаса (шу жумладан, аниқлаштирилган талабномадан кейин), ёхуд аниқланган тафовитлар бўйича асосномаларни тақдим этмаса ёки у тақдим этган асосномалар етарли эмас деб топилса, солиқ органи солиқ тўловчига солиқ аудитини тайинлашга ҳақли.

Демак, биринчи инстанция суди низоини ҳал қилишда иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатларни тўлиқ аниқлашдан, жавобгар томонидан солиқ қонунчилигига асосан даввогарнинг контрагентлари билан тузилган битимларни қалбакилиги ва кўзбўямачилиги ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг оқибатларини қўлланилиши тар-

тибига риоя қилингани ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бермасдан даввони қисман қаноатлантириш тўғрисида барвақт ҳулосага келган. Чунки даввогар ва контрагентлар ўртасида тузилган шартномалар ҳозирги кунга қадар кучда бўлиб, ҳақиқий эмас деб топилмаган! Zero, Солиқ кодекси 8-моддасининг иккинчи қисмига кўра ҳеч қимга солиқнинг натижалари бўйича ҳулосалари ва тегишли қарорига кўра 143 478 260,87 сўм ва 26 086 950 сўм қўйилган қиймат солиқларини ҳисобга олиниши мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳулоса қилиниб, ундирилиши белгиланган ҳажмда юқорида суммалар даввогар ҳисобидан ортиқча тўланган солиқ тўловлари ҳисобидан ундирилган. Даввогарнинг биринчи босқич судига мурожаат қилиши ана шу ундирилган суммалардан норозилиги сабаб бўлган.

Солиқ кодексининг 14-моддасига кўра қалбаки битимлар солиқ солиш мақсадида ҳисобга олинмайди. Битим қалбакилигининг ҳолатларини аниқлаш, шунингдек, уларнинг оқибатларини кўллаш солиқ органи томонидан, солиқ тўловчи тақдирда эса солиқ ор-

ғанининг даввоси бўйича суд томонидан амалга оширилади. Кодекс 138-моддасига кўра камерал солиқ текшируви солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботини, моливий ҳисоботини, шунингдек, солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органи томонидан ўтказилади. Агар ўтказилган камерал солиқ текшируви якуни билан тақдим этилган солиқ ҳисоботида тафовитлар ва (ёки) хатолар аниқланган бўлса, солиқ органи солиқ тўловчига ушбу кодексда белгиланган тартибда солиқ ҳисоботларига тузатишлар киритиш талабномасини юборади. Агар солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим қилмаса (шу жумладан, аниқлаштирилган талабномадан кейин), ёхуд аниқланган тафовитлар бўйича асосномаларни тақдим этмаса ёки у тақдим этган асосномалар етарли эмас деб топилса, солиқ органи солиқ тўловчига солиқ аудитини тайинлашга ҳақли.

Демак, биринчи инстанция суди низоини ҳал қилишда иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатларни тўлиқ аниқлашдан, жавобгар томонидан солиқ қонунчилигига асосан даввогарнинг контрагентлари билан тузилган битимларни қалбакилиги ва кўзбўямачилиги ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг оқибатларини қўлланилиши тар-

тибига риоя қилингани ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бермасдан даввони қисман қаноатлантириш тўғрисида барвақт ҳулосага келган. Чунки даввогар ва контрагентлар ўртасида тузилган шартномалар ҳозирги кунга қадар кучда бўлиб, ҳақиқий эмас деб топилмаган! Zero, Солиқ кодекси 8-моддасининг иккинчи қисмига кўра ҳеч қимга солиқнинг натижалари бўйича ҳулосалари ва тегишли қарорига кўра 143 478 260,87 сўм ва 26 086 950 сўм қўйилган қиймат солиқларини ҳисобга олиниши мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳулоса қилиниб, ундирилиши белгиланган ҳажмда юқорида суммалар даввогар ҳисобидан ортиқча тўланган солиқ тўловлари ҳисобидан ундирилган. Даввогарнинг биринчи босқич судига мурожаат қилиши ана шу ундирилган суммалардан норозилиги сабаб бўлган.

Солиқ кодексининг 14-моддасига кўра қалбаки битимлар солиқ солиш мақсадида ҳисобга олинмайди. Битим қалбакилигининг ҳолатларини аниқлаш, шунингдек, уларнинг оқибатларини кўллаш солиқ органи томонидан, солиқ тўловчи тақдирда эса солиқ ор-

ғанининг даввоси бўйича суд томонидан амалга оширилади. Кодекс 138-моддасига кўра камерал солиқ текшируви солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботини, моливий ҳисоботини, шунингдек, солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органи томонидан ўтказилади. Агар ўтказилган камерал солиқ текшируви якуни билан тақдим этилган солиқ ҳисоботида тафовитлар ва (ёки) хатолар аниқланган бўлса, солиқ органи солиқ тўловчига ушбу кодексда белгиланган тартибда солиқ ҳисоботларига тузатишлар киритиш талабномасини юборади. Агар солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим қилмаса (шу жумладан, аниқлаштирилган талабномадан кейин), ёхуд аниқланган тафовитлар бўйича асосномаларни тақдим этмаса ёки у тақдим этган асосномалар етарли эмас деб топилса, солиқ органи солиқ тўловчига солиқ аудитини тайинлашга ҳақли.

Демак, биринчи инстанция суди низоини ҳал қилишда иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатларни тўлиқ аниқлашдан, жавобгар томонидан солиқ қонунчилигига асосан даввогарнинг контрагентлари билан тузилган битимларни қалбакилиги ва кўзбўямачилиги ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг оқибатларини қўлланилиши тар-

тибига риоя қилингани ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бермасдан даввони қисман қаноатлантириш тўғрисида барвақт ҳулосага келган. Чунки даввогар ва контрагентлар ўртасида тузилган шартномалар ҳозирги кунга қадар кучда бўлиб, ҳақиқий эмас деб топилмаган! Zero, Солиқ кодекси 8-моддасининг иккинчи қисмига кўра ҳеч қимга солиқнинг натижалари бўйича ҳулосалари ва тегишли қарорига кўра 143 478 260,87 сўм ва 26 086 950 сўм қўйилган қиймат солиқларини ҳисобга олиниши мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳулоса қилиниб, ундирилиши белгиланган ҳажмда юқорида суммалар даввогар ҳисобидан ортиқча тўланган солиқ тўловлари ҳисобидан ундирилган. Даввогарнинг биринчи босқич судига мурожаат қилиши ана шу ундирилган суммалардан норозилиги сабаб бўлган.

Солиқ кодексининг 14-моддасига кўра қалбаки битимлар солиқ солиш мақсадида ҳисобга олинмайди. Битим қалбакилигининг ҳолатларини аниқлаш, шунингдек, уларнинг оқибатларини кўллаш солиқ органи томонидан, солиқ тўловчи тақдирда эса солиқ ор-

ғанининг даввоси бўйича суд томонидан амалга оширилади. Кодекс 138-моддасига кўра камерал солиқ текшируви солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботини, моливий ҳисоботини, шунингдек, солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органи томонидан ўтказилади. Агар ўтказилган камерал солиқ текшируви якуни билан тақдим этилган солиқ ҳисоботида тафовитлар ва (ёки) хатолар аниқланган бўлса, солиқ органи солиқ тўловчига ушбу кодексда белгиланган тартибда солиқ ҳисоботларига тузатишлар киритиш талабномасини юборади. Агар солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим қилмаса (шу жумладан, аниқлаштирилган талабномадан кейин), ёхуд аниқланган тафовитлар бўйича асосномаларни тақдим этмаса ёки у тақдим этган асосномалар етарли эмас деб топилса, солиқ органи солиқ тўловчига солиқ аудитини тайинлашга ҳақли.

Демак, биринчи инстанция суди низоини ҳал қилишда иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатларни тўлиқ аниқлашдан, жавобгар томонидан солиқ қонунчилигига асосан даввогарнинг контрагентлари билан тузилган битимларни қалбакилиги ва кўзбўямачилиги ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг оқибатларини қўлланилиши тар-

тибига риоя қилингани ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бермасдан даввони қисман қаноатлантириш тўғрисида барвақт ҳулосага келган. Чунки даввогар ва контрагентлар ўртасида тузилган шартномалар ҳозирги кунга қадар кучда бўлиб, ҳақиқ

ЖИЛОВЛАНМАГАН АФРИКАНИНГ ЁВВОЙИ ТАБИАТИДА ЙИРТҚИЧ ҲАЙВОНЛАРНИНГ ЯШАБ ҚОЛИШИДА ЎЛЖАЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ КАТТА. УЛАР ДОИМО ОЖИЗ ВА ҲОЛДАН ТОЙГАН ҲАЙВОНЛАРНИГИНА ОВЛАШАДИ. НЕГА УШБУ ҚИТЪАНИНГ ЁВВОЙИ ТАБИАТИНИ ЭСЛАГАНИМНИ ҚУЙИДА БИЛИБ ОЛАСИЗ.

МУҒАМБИР "МУХБИР"

"КАСБИМ – БОЙЛИГИМ"

Журналистик энг нозик, машаққатли ҳамда захматли касблардан бири. "Журналистиканинг ноини ёмоқ учун темирдан тиш керак" дейишади. Аслида ҳам шундай. Касбига, миққоллаб йиққан обрўсига доғ туширмай давлат ва халқ хизматига камарбаста бўлаётган бундай инсонлар талайгина. Аммо ОАВда исми-фамилияси чиққач, журналистан дея кўкрак кеган баъзи мухбирларнинг хурмача қилиқлари ўзбек журналистикаси юзига доғ бўлаётгани кишини ранжитади.

Қашқадарё вилоятидаги газеталардан бирида мухбир бўлиб ишлаган С. Собиров (исми-фамилиялар шартли)нинг кирдикорларини эшитиб ёқа ушлайсиз. У фаолияти давомида турли корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари билан учрашиб, мақолалар тайёрлаб, анча-мунча таниш

орттирган эди. Бориға қаноат қилмай, тўсатдан мўмайгина пул топишнинг бошқа йўллари излай бошлади.

Аввалига бирор ташкилот-муассасага бориб, тирноқ орасидан кир қидириб, танқидий мақола ёзмаган, дея тамағирлик йўли билан "тажриба" ортирган С. Собиров энди жиддийроқ "излашиш"ни бошлаб юборди.

БОЙЛИК ТАЛВАСАСИ

С. Собировнинг "ов қуроли" фақат хизмат вувоҳномаси ва сўзамолликдир. Айниқса, мўлжалидаги ўлжалари орасида воситачиларнинг бўлиши унинг фирибгарлик ишини осонлаштиради.

2013 йилнинг февраль-май ойларига қайнотаси воситачилигида Ж. Дамировнинг 1993 йилда Душанбе давлат педагогика университетини тамомлагани ҳақидаги бакалавр дипломини нострификация қилдириб

бераман, деб унинг ишончига қиради. Ж. Дамиров фирибгарнинг ширин ёлғонларига ишонади ва унга 1 800 АҚШ доллари ҳамда дипломини бериб юборади. Бир йўла Ж. Дамиров дипломи ва пулидан ажралади. Пулларни ўзлаштирган "овчи" кўздан ғойиб бўлади.

2016 йилда китоблик фуқаро Б. Равшановнинг солиқдан 5 600 000 сўм миқдоридagi қарздорлигини бир танишидан эшитиб, унинг муаммосини ҳал қилиб бераман деб 2 800 000 сўмни олади ва ўз эҳтиёжлари учун ишлатиб юборади. Солиқ қарздорлигини ёпиш эса Б. Равшановнинг ўз гарданида қолади.

2017 йил С. Собиров учун ниҳоятда баракали йил бўлди. Бир эмас, бир йўла 5 нафар содда инсоннинг ишончини поймол қилиб, мўмай даромад орттирди. 2017 йилнинг августда яккабўғлик Н. Шодиевнинг ўғлини супер контракт асосида ўқишга киритиб қўяман, деб ваъда берган С. Собиров унинг 24 миллион сўмини ўзлаштиради.

Октябрь ойида эса шахрсабзлик В. Мардонони шу тарзда 24 234 360 сўмга чув туширади. Декабрда эса тумандоши Ш. Зариповнинг қизини тиббиёт коллежига ўқишга кирдираман, деган ваъда билан 800 АҚШ долларини чўнтакка уради.

ЎЙСИЗЛАРНИНГ ЎЙИ ҚУЙДИ

Г. Жабборова кўпдан буён Тошкент шаҳридан уй сотиб олиш учун пул йиғиб юрганди. Унинг ниятини билган фирибгар отини қамчиллади. Журналистиги, пойтахтда таниш-билишлари кўпчилигини айтиб, аёлгинанинг кўнглига йўл топди. Ширинсухан, сўзамол, барваста йигитининг сўзларига ишонган Г. Жабборова унга 3 700 АҚШ долларини бериб, ширин хаёллар оғушида юрди. Кўп ўтмай унинг хаёллари туман янглиғ тарқаб кетди – "ҳожатбарор" қаёққадир йўқолиб қолди...

Фирибгарларнинг найрангига учиб, оғзидаги ошини олдириб қўяётганларни кундалик ҳаётимизда тез-тез эшитиб тураемиз. Лекин ўзимиз ҳам бир куни шу чоғга тушиб қолишимизни билмаймиз. Тошкентдан уй оламан деб юрган Л. Давронова ҳам С. Собировнинг "тўри"га илинган жабрдийдалардан бири. Фирибгар Л. Давронованинг 1 000 АҚШ долларини жиғилдонига урғач, З. Розикова деган аёлгинанинг ҳам пойтахтдан уй олишини эшитиб, унинг 1 300 АҚШ долларини олиб, жуфтакни ростлаб кетди...

КУНИДА СИНГАН КЎЗА

Қинғир ишнинг қийғи қирқ йилда ҳам ошқор бўлади. С. Собировнинг қармоғига илинган жабрдийдалар оҳ-додини кимга айтишни билмай юрган вақтлар эди. Фирибгарнинг эса ўрганган кўнгли ўртаниб қўймас эди.

Кунларнинг бирида у тиш оғриғидан азият чекиб шифохонига боради. Шифокор қабулига киргач, суҳбат давомида ўзини журналист экани ва газетада ишлашини айтади. Газета-журналларни мунтазам кузатиб бормайдиган шифокор бир зумда унинг тузоғига тушади. Бир нечта мақолангизни чиқариб бераман, деган қуюқ ваъдани бериб, шифокор Ш. Раҳимовдан 4 200 000 сўм ва И. Ақромовдан 2 350 000 сўмни олиб, ҳам тишини даволатиб, ҳам ҳаменини қаппайтириб чиқиб кетади...

Афсуски, бу сафар унинг ортидан ўчмас из қолган экан. Узи қазиб юрган чоғга охири ўзи қандай тушиб қолганини билмай қолди. Фирибгар, сохта "мухбир" қилмишига яраша жазосини олди қочиб келган жойи панжара орти бўлди.

Лутфулла МАМАРАЖАБОВ, Жиноят ишлари бўйича Дўстлик туман суди раиси

"XXI ASR" ЖАВОБ БERAДИ

Кимошди ўтказувчи хабарни қачон бериши керак?

Кимошди савдоларини ўтказувчи қанча муддат олдин хабар бериши керак? Қонунчилигимизда бу ҳақда аниқ муддат кўрсатилганими?

Л. ОМОЛОВА,
тадбиркор,
Термиз шаҳри

Албатта, белгиланган. Фуқаролик кодексининг 380-моддасига асосан, ташкилотчи кимошди савдоси ўтказилиши тўғрисида камида ўттиз кун олдин хабар қилиши керак. Хабарда, ҳар қандай ҳолда ҳам кимошди савдосининг вақти, жойи ва

шакли, кимошди савдосига нима қўйилган ва уни ўтказиш тартиби, шу жумладан, ким ошди савдосида қатнашишини расмиёлаштириш тўғрисидаги, шунингдек, бошланғич нарх тўғрисидаги маълумотлар бўлиши керак.

Мулк ҳуқуқи бекор бўлади ми?

Мулк ҳуқуқи қачон бекор бўлади?

Н. АБДУЛЛАЕВ
Чиноз шаҳри

Фуқаролик кодексининг 197-моддасида мулк ҳуқуқининг бекор бўлиш асослари белгилаб қўйилган.

Хусусан, мулк ҳуқуқи:

- * мулкдорнинг ихтиёрий суратда мажбуриятни бажариши,

- * мулкдорнинг мол-мулк тақдирини ҳал қилган бир томонлама қарор қабул қилиши,
- * суд қарори асосида мол-мулкни олиб қўйиш (сотиб олиш) йўли билан,
- * мулк ҳуқуқини бекор қилувчи қонунчиликка асосан бекор бўлади.

Фарзандликка бола олоқчимиз

12 йилки, фарзандсизмиз. Турмуш ўртоғим билан маслаҳатлашиб, бола олишга қарор қилдик. Илтимос, бунинг учун қарга ариза бериш кераклиги ҳақида тушунтириш берсанғиз?

С. ҲАБИБУЛЛАЕВА
Жиззах вилояти

Фуқаролик процессуал кодексининг 298-моддасига мувофиқ, фарзандликка олиш тўғрисидаги ариза болани фарзандликка олишни истаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан фарзандликка олинаётган боланинг яшаш (турган) жойидаги фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман (шаҳар) судига берилади.

Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлган болани фарзандликка олишни истовчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида доимий яшаётган Ўзбекистон Республикаси

фуқаролари, чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахслар фарзандликка олиш тўғрисидаги аризани фарзандликка олинаётган боланинг яшаш (турган) жойидаги тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси судига, вилоятлар ёки Тошкент шаҳар судларига беради.

Саволларга Фуқаролик ишлари бўйича Чирчиқ туманлараро суди судьяси Феруза ЖАЛЛОЛОВА жавоб берди.

ҚАЕРГА БОРСАК, БУНЁДКОРЛИК

РЕКЛАМА

"ТАРОМУШ" МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ ЎЗ ОЛДИГА ҚЎЙГАН ВАЗИФАЛАРИНИ ЯНГИ ЙИЛДА ҲАМ МУВАФАҚИЯТЛИ БАЖАРИШНИ НИЯТ ҚИЛГАН. МОҲИР ҚУРUVЧИ АҲМАД ЖЎРАЕВ БОШЧИЛИК ҚИЛАётган ЖАМИЯТНИНГ ТИНИБ-ТИНЧИМАС БУНЁДКОРЛАРИ ЯНГИЙЎЛ ТУМАННИНГ ПИСТАЛИК МАҲАЛЛАСИДА ЯНГИ ТАЪЛИМ ДАРГОХИНИ ҚУРИШДА ФАОЛ ИШТИРОК ЭТАЁТИР.

Маҳалла ўғил-қизлари аввал олисдаги бошқа маҳалладаги мактабга қатнар эди. Энди улар учун уч қаватли, 330 ўринга эга мактаб бунёд этилмоқда. Спорт зали, ошхона ҳамда синфхоналарда зарур шaroитлар яратилмоқда. Мазкур даргоҳда Халқ таълими вазирлиги ҳузуридagi "Халқ таълими соҳасида инжиниринг компаниyasi" Тошкент вилояти бўлими буюртмаси асосида бажарилаётган ишлар сифат жиҳатидан ҳам намуна бўлгулик. Айни дам пардозлаш ишлари олиб борилляпти.

Равшан Расулбеков раҳбарлигидаги "Буёқ қурувчи" масъулияти чекланган жамияти бунёдкорлари эса кичкинтойлар қалбига қувонч улашишдек савобли ишлар банд. Боиси, жамият азаматлари Яшнобод туманида 180 ўринли 529-мактабга таълим ташкилотини реконструкция қилиб, фойдаланишга топширди. Бу ерда алоҳида ошхона, гуруҳ хоналари, машғулотлар зали болажонлар учун мунтазир.

ҳузуридagi "Инфратузилмани ривожлантириш бўйича" ИК ДУК Тошкент вилояти бўлими буюртмачилигида амалга оширилаётганини ҳам таъкидлаш жоиз.

Мазкур жамиятнинг аҳил жамоаси туманнинг Қуёшли маҳалласидagi 360 ўринли

18-МТТ биносини ҳам дастур асосида реконструкция қилинди. Биргина масала – туман мутасаддилари томонидан ичимлик сув таъминоти йўлга қўйилса, маскан болажонлар билан гавжум бўларди.

Ўқувчи-ёшлару кичкинтойларнинг янги йилда таълим-тарбия олишини янги мактабу боғчаларда давом эттиришига муносиб ҳисса қўшаётган қурувчи-бунёдкорларимизга навбатдаги лойиҳаларини ҳам сифатли ва маромига етказиб бажаришида куч-ғайрат тилаймиз.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
"XXI asr" мухбири

Хизматлар лицензияланган.

АЖАБ ҲАҲМОМАЛАР

БУГУННИНГ ФИДОЙИЛАРИ

АВТОБУСДА ИШГА ҚАТНАЙМАН. ҚАРШИДА ТАКСИ НАРХИ УЧ МИНГ СЎМ ЭТИБ БЕЛГИЛАНГАН. КИРАКАШГА ЧИҚСАМ, ИККИ МИНГ СЎМГА ҲАМ ЭЛТИБ ҚЎЯДИ. ЛЕКИН УЛАР ОРАСИДА ЭНГ БЕМИННАТ УЛОВ БЎЛГАН АВТОБУСДА КЕТИШ МЕН УЧУН ҚУЛАЙРОҚ.

га ё бир ойга кўпайтиринг-чи, чўнтакка қанча зиён қиларкан? Автобусда юрганларнинг айби нима, машинаси йўқлиги ё камбағал қатламга дахлдор эканими? Шундай пайтда "Камбағални туянинг устида ҳам ит қопибди" деган-

Қарши шаҳридаги "Темир йўл шоҳбекати – "Ерқўрғон бозори" 1-йўналишида "Дамас"ларнинг қатновига тақиқ қўйилган, "Isuzi" русумли автобуслар қатнай бошлаганди. Аммо улар сонинг камлиги, йўловчи эса ниҳоятда кўплиги боис доимо тирбандлик юзага келарди. Эндиликда бир тадбиркор томонидан Хитойдан келтирилган замонавий автобуслар шаҳар аҳолиси жониға ора қиряпти дейиш мумкин. Утган йили апрелдан шаҳардаги автобусларда йўл ҳақи 1 500 сўм этиб белгиланди. Аммо бу қулай имконият юлғич чиптачилар жиғилдонини тўлаётгани ачинарли.

Мана сизга далил: кеча эртадеб автобусга чиқдим. Чиптачиға беш минглик узатдим. У уч минг сўм қайтарди-да, бақрайиб тураверди. Охири сўрашга мажбур бўлдим:

- Қайтимни бермайсанми?
- Танга йўқ ҳозир, тушса, оласиз.
- Йўл ҳақини тўлаяпманми, қайтим бериш сенларни муаммоларинг, тушундингми?
- Ма, бервор, кўп жаврамасин, минг марта айтаман санга, битта-ярим шан-

“МАЙДА ЙЎҚ, МАЙДАЛАШМАНГ”

деган баҳона савдо-сотик ёки жамоат транспорти соҳаси вакиллари нафсини ўпқон қилмаяптими?

тажларга эдачи қайтар, – деб тўнғиллади ҳайдовчи ёнидаги тангаларни кондукторга узатди...

Чала-ярим соқолча қўйволган чиптачи зарда билан менга беш юз сўмлик тангани узатди...

Бундай кўпол муомалани кўрган бошқа йўловчилар қайтим сўрашга юраклари белламади. Ярим йилдан ошди, мақталган 1-йўналишдаги автобусларнинг ақсариятида ана шундай шармандали ҳолат давом этаётди.

Дарвоқе, ҳамма чиптачилар инсофсиз деган ҳулосадан йироқмиз. Улар орасида йўловчиларга ширинсуханлик билан муомала қилаётганлари ҳам бор, албатта. Афсуски, айрим ноинсофларнинг касри бошқаларига ҳам уриб кетаятгани ачинарлидир. Баъзан автобус саломида кимда танга бор, бўлса, берворинглар деган овозлар ҳам эшитилиб қолади. Шундай пайтда юзимнинг қаттиги – жонимнинг ҳузурни деган нақлни исботлаётган безбет чиптачиларнинг башарасига туфлаб юборгиси келади одамнинг.

Орамизда кимдир "Арзимаган мавзуни газетанда шов-шув қилиш

шартмиди, яна ҳозир муомалада деярли ишлатилмаётган танга-чақалар учун шунча дод-вой кўтариш уят эмасми?" дейиши ҳам мумкин. Лекин бу кичкина муаммо эмаслигини вилоят ва қишлоқ жойларига чиқиб кўришинг. Яна бир эътиборли жиҳати, Президент Шавкат Мирзиёев 19 январь куни Тошкент шаҳрида жамоат транспортини ривожлантириш чора-тадбирлари бўйича тақдирот билан танишганида ҳаммамизнинг кўнглимиздаги гапларни ва ҳақиқий эътирозларни алоҳида таъкидлаши бежиз эмасди. Давлат раҳбарининг "Мен ҳам автобусда юришни хошлаймман. Одамларга хавфсиз, арзон, сифатли хизмат бўлиши керак" деган сўзлари нафақат пойтахт жамоат транспорти масъуллариға, балки ҳудудлар раҳбарлариға ҳам бевосита тегишли эканини унутмаслик лозим. Сабаби, масалан, мен яшаётган Қарши шаҳрида ойлик маоши ёки пенсияси, стипендиясига суяниб яшаётган юртдошларимга ҳар куни автобусга чиқиб, камида икки-уч марта беш юз сўм йўқотиш жиддийгина моддий зарар келтириши аниқ. Ана шу пулни ҳафта-

ларидек, қаердаги муттахам, инсофини еб қўйган бир чиптачи-кондуктор ўларманлик қилиб, содда одамларға қайтим бермай ўмарган ҳаром лўқмани фарзандларига қандай едирар экан, деган савол қийнайди мени.

Шу баҳонада яна бир аччиқ ҳақиқатни айтиш керак. Бу ҳам бўлса, республика Марказий банки раҳбарияти шошқалоқлик билан 500 сўмлик қоғоз пулларни муомаладан чиқаргани савдо-сотик ёки жамоат транспортидаги базви йимонини пулга алмаштирган каслар учун мўмайгина даромад топиш воситаси бўлиб қолаётди. Қани айтинг, ҳозир қайси бир бозор ёки дўкон, боринги, хатто дорихонада ҳам 200 ёки 500 сўмлик тайинли маҳсулот бор? Минг афсуски, йўқ! Марҳамат, исталган нарсани харид қилсангиз ҳам, майда йўқ эди-ку, деб қайтимига сақич, гугурт, конфет, бир пакетча чой тутқазди. Ноилж индамай елка қисиб кетасиз...

Сайфулла ИКРОМОВ, "XXI asr" мухбири

КИТОБГА ҚАЙТИШ

ёхуд хоразмлик муаллимдан ибратли анъана

ИКРОМ БОБОЖОНОВ БУТУН УМРИНИ ЁШ АВЛОД ТАРБИЯСИГА БАҒИШЛАГАН. ШУ БОИС ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ ЯНГИБОЗОР ТУМНИДАГИ 10-УМУМТАЪЛИМ МАКТАБИДА ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТ ФАНИДАН САБОҚ БЕРИБ КЕЛМОҚДА. ВАЗИЯТДАН КЕЛИБ ЧИҚИБ, МУТОЛАА ҲАР БИР ИНСОНГА ҲАЁТДА ҚАНЧАЛИК НАФ КЕЛТИРИШНИ ҲАМИША УҚТИРИБ КЕЛАДИ. ДАРСЛАРИДА ЎЗИ ҚАЙТА-ҚАЙТА ЎҚИГАН КИТОБЛАРИНИНГ МАЗМУН-МОҲИЯТИ, УЛАРНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ БИЛАН БОҒЛИҚ ИБРАТЛИ АМАЛЛАРИ ТўҒРИСИДА СУҲБАТЛАР ҚУРИШГА ИНТИЛАДИ.

"Китоб ўқимаган авлод – йўқотилган авлоддир!" дейди Икромжон муаллим ва яна қўшимча қилади: "Ижтимоий тармоқ дегани кўпгаб ёшларимизни ўз домига тортиб кетмоқда. Мактабда ўн йил ўқиб, дарсликдан бошқа китобни қўлиға ушламаган ёшлар "армияси" шаклланаётди. Афсуски, улар хатто газета ва журналлар берадиган маънавий озуқадан ҳам бебаҳра қолишмоқда. Бунга биринчи навбатда ота-оналар ва албатта, биз, ўқитувчилар айбдормиз!"

Ўзининг айтишича, домламиз ҳар ойлик маошидан ҳеч бўлмаганда учта-тўртта китоб сотиб олишни одат қилган. Бу анъана фарзандларига ҳам юққани ибратли. Мақсад фақат китоб йиғиб, сонни кўпайтириш эмас, аксинча, уларни ўқиб ва ўқиш ҳам шарт эканини таъкидлашдан чарчамайди устоз.

Шундай ҳаётий устозурмага эга бўлмиш Икром оғамиз яқинда яна бир савобли ишга бош қўшди: ўз ҳисобидан уйда кутубхона очди.

Домланинг кутубхонасида икки мингдан зиёд баддий ва илмий-оммабоп адабиётлар жамланган. Бундан ташқари, мингдан ортиқ китобларнинг аудио ва электрон нусхалари ҳам мавжуд.

– Бу китоблар учун кетган маблағимга замонавий русумдаги янги автомашина харид қилишим ёки намунали тураржой сотиб олсам бўларди. Одам фақат моддий бойлик ортидан югурса, у сармоядорға айланиши, тўқ, фаровон яшаши ҳам мумкин. Лекин маънавий дунёси қашшоқ кимса ҳеч қачон тўқис бахтли бўла олмайди-ку, тўғрими?

Муаллимнинг шахсий кутубхонасидаги китоблардан ўқувчилар, олий ўқув юртларига кириш истагидаги ёшлар ва ўзи умргузaronлик қилаётган Гулистон маҳалла аҳли беминнат фойдаланиб, миннатдорлик изҳор этишмоқда.

Хоразм вилоятида фаолият бошлаган илк уй кутубхона бўлиб турибди ҳозирча. Ва яна бир қувончи томони, хоҳнақаш шоирав ва ёзувчи, Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси аъзоси Муҳаббат Сафоева ҳам ўзи яшаётган Сарапоён қишлоғида уй кутубхона ташкил этиш тадориғида. Бу хайрли иш учун грант маблағлари ва ўз оиласи сармоясини сарфлаётди.

Энди ўзингиз ўйлаб кўринг, бирор керакли китобни топиш учун 20-30 чақирим йўл босиб туман марказига ким ҳам борарди? Борди-келди учун сарфланган йўл ҳақи бир китобнинг нархидан ҳам ошиб кетмайми?

Шу маънода бугун Президентимиз ташаббуси билан мамлакатимизда китобхонлик маданиятини юксалтириш, айниқса, ёш авлод ўртасида китоб мутолаасига бўлган меҳр-муҳаббатни янада ошириш ва бу борада ибрат кўрсатаётганларни рағбатлантириш билан боғлиқ ислохотлар кўпчиликини қувонтирмоқда.

Демак "маҳаллабай", "хонадонбай" каби намунали ишлаш тизимлари самарасини юртимизда яшаётган фуқаролар, айниқса, ёш авлоднинг маънавий дунёси бойлиши ҳам кўрайдиган кунлар яқин.

Бунинг учун Икром муаллим каби маърифатпарвар инсонлар ўз маҳаллаларида уй кутубхоналари ташкил қилмоқлари ва ёш авлодни мутолаага қизиқтирмоқлари кераклигини давр кўрсатмоқда.

Рўзимбой ҲАСАН, журналист

Ўзбекистон Либерал-демократик партияси
Чилонзор туман кенгаши аппарат раҳбари
Музаффар Абдуллаевга онаси
Тўхтаҳон аянинг
вафот этгани муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

МОЗИЙ БИТИКЛАРИ

ХУШИМ КЕЛМАЙДУР

Истайманки, қаламни қўлұмға олуб қўрғанда, эшитган сўзларимдан "Ойна" мажалласининг ўқувчиларига бир неча галатирогини эътайин. Лекин хушим келмайдур...

Истайманки, эътайин: бу ақин вақтларда катта кишиларимиздан бири катта туй қилиб, неча шаҳарлардан давлатмандларни туйиға давват айлаб, аларға неча минг сўмлар сарф қилганда, фақир одамлари ва бенаво талабаларни ёдиға ҳам солмади. Лекин хушим келмайдур...

Истайманки, эътайин: машхур тожирларимиздан бири неча нафари ўз ораларида жума кунларини таътил қилуб, дўконларини боғламоққа қарор бериб, сўнгра оҳдларини сундурдилар ва ҳозирда "мусичаи бегуноҳ"дек жума кунлари савдо қиладурлар, хушим келмайдур...

Истайманки, эътайин: бойларимиздан бири талабамиз учун 5 сўм иона тилаганда бермай, ҳар байрамда рус хонимларини зиёфат қилуб, 100 сўм-100 сўм харж қиладур-да, ўзини энг муқаддас ва мутадаийин одам ҳисоб қиладур, оҳ хушим келмайдур...

Истайманки, эътайин: меросий бойбачаларимиздан бири си мактабға икки сўм бермоқни исроф билуб, фаҳшоналарға неча минг сўмни нобуд қилуб, охирда синуб, майда-майда бўлди, хушим келмайдур...

Истайманки, эътайин: баъзилар яна дини ша ва сунний масаласини ўртаға солуб, оғзиға келган хурофотни сўйлаб, авомларни жонига келтуруб юрубур, хушим келмайдур...

Истайманки, эътайин: ҳақиқий мулаларимиздан бири бир неча хилоф шаръий одатларни, ваҳишана расмларни барҳам берман деганда, бир неча мафтўрлар ва қодин қули нимчалар онн радди мағрақа ва тард мажлис қилдилар, ай қуй, хушим келмайдур...

Хулоса ҳар нима қилманки, хушим келсун, келмайдур, яна келмайдур!

Агар "Ойна" идораси ушбу жафангетимни айнан мажаллага дарж қилса, шоядқи хушим келсун!

"Хушқас"

Идора: Эй, одамларға тош отмқоға хушингиз келадур-ку! Аста-роқ отинг, "Ойна"ға тегмасун.

"Ойна", 1914. № 11. – Б. 262-263

МУАССИС: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O‘ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

Таҳририят манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 73А-уй. Электрон почта: xxi_asr@mail.ru

Телефонлар: қабулхона – 71 215-63-80 (тел./факс). Обуна ва реклама бўлими – 71 255-68-50.

“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма хонасида чоп этилди.

Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюқ Турон кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табақ. Буортма рақами: Г – 151 Адади: 3328 Баҳоси келишилган нархда. Топширилди – 21:10

Таҳририятга келган қўлемлар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнерлар

ISSN 2181-497X

НАШР КўРСАТКИЧИ: 406 123456

Навбатчи муҳаррир: Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА